

Türk Lirası Yenileniyor!

1 Ocak 2009 tarihinden itibaren “Yeni Türk Lirası” yerini “Türk Lirası”na bırakıyor. Bu yenilenme süreci içinde, hem kâğıt hem de madeni paralarımızın tasarımları değiştiriliyor. Bu nedenle tüm paralarımız yeniden basılıyor.

Bir ülkede kullanılan paraların adlarının ya da tasarımlarının değiştirilmesi çok uzun ve dikkatli bir çalışma gerektiren bir süreç. Paralarımızın tasarımları, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından yürütülen çalışmalar kapsamında değiştirildi. 2008 yılı içinde Merkez Bankası’nca oluşturulan bir kurul aracılığıyla, kâğıt paraların hepsinin ön yüzünde Atatürk’ün, arka yüzlerindeyse çeşitli bilimsanlarının ve sanatçıların portrelerinin yer almasına karar verildi. Yine aynı yıl, madeni paraların tasarımını belirlemek üzere Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü’nce bir yarışma düzenlendi. Bu yarışmaya pek çok sanatçı katıldı. Sonuç olarak ülkemizin yeni paralarının nasıl olacağı belirlendi. Sıra geldi, bu sürecin son kısmına, yani baskı işlemlerinin gerçekleştirilmesine!

Kâğıt paralarımız, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası’na bağlı Banknot Matbaası’nda; madeni paralarımızsa, Türkiye Cumhuriyeti Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı’na bağlı Darphane ve Damga Matbaası’nda basılıyor. Yeni paralarımızı, 1 Ocak 2009 tarihinden itibaren kullanmaya başlayacağız. 2009 yılı boyunca şimdi kullandığımız “Yeni Türk Lirası”nı da “Türk Lirası”yla birlikte kullanabileceğiz. 2010 yılındaysa “Yeni Türk Lirası” banknotları ve “Yeni Kuruş” madeni paraları tümüyle kullanımından kalkmış olacak.

Türk paralarına ilişkin daha ayrıntılı bilgi edinmek isterseniz Merkez Bankası’nın (www.tcmb.gov.tr) ve Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü’nün (www.darphane.gov.tr) web sitelerini ziyaret edebilirsiniz.

Yeni paralarımızdan biri olan 10 Türk Lirası'nın ön yüzünde Atatürk'ün bir portresi var. Ayrıca ay-yıldız görüntüsü, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası yazısı, Merkez Bankası Başkanı ve Başkan Yardımcısının imzaları, banknotun hangi kanuna göre çıkarıldığı, ile basım yeri ve yılı da paranın bu yüzünde yer alıyor.

Banknotun ön yüzünde kabartma baskılar bulunuyor. Elinizi paranın üzerinde gezdirerek kabartma baskıları hissedebilirsiniz.

Banknotu ışığın önüne tutarsanız, sol üst kenarda paranın değerini görebilirsiniz.

Atatürk portresinin sağ alt köşesinde, paranın değerini gösteren bir şekil var. Bunu görebilmek için banknotu yatay olarak göz hizasında tutmanız gerekiyor.

"Holografik şerit folyo" adı verilen bu bölümde farklı açılardan bakıldığında görünen renkli ve parlak desenler var.

10 Türk Lirası'nın arka yüzünde de Ord. Prof. Dr. Cahit Arf'ın bir portresi var. Cahit Arf, pek çok matematik kuramı geliştirmiş önemli bir bilim insanımız. Burada ayrıca Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası yazısı ve banknotun seri ve sıra numaraları da bulunuyor.

Burada "emniyet şeridi" adı verilen ve ışığa doğru tutulduğunda, paranın her iki yüzünden de görülebilen bir şerit yer alıyor. Bu şeridin üzerinde paranın değeri ve TL kısaltması bulunuyor.

Parayı ışığa doğru tuttuğunuzda, normalde görünmeyen ve "filigran" adı verilen çizgi ya da resimler görürsünüz. 10 Türk Lirası'nda filigran olarak tüm banknotlarda olduğu gibi küçük bir Atatürk portresi ve paranın değeri kullanılmış.

Bu şeridin üzerinde paranın değeri ve TL kısaltması var. Şerit farklı açılardan bakıldığında altın sarısı renginde görülüyor.

50 Kuruş'un çevresinde "tırtıl deseni" adı verilen bir süsleme yer alıyor. Ön yüzünde ay-yıldız, paranın değeri, baskı yılı ve İstanbul'daki Boğaziçi Köprüsü'nün görüntüsü bulunuyor. Arka yüzündeyse paranın ait olduğu ülkeyi gösteren Türkiye Cumhuriyeti yazısı ve Atatürk'ün kabartma resmi var.

Seçil Güvenç Hepar
Çizim: Bengi Gençler